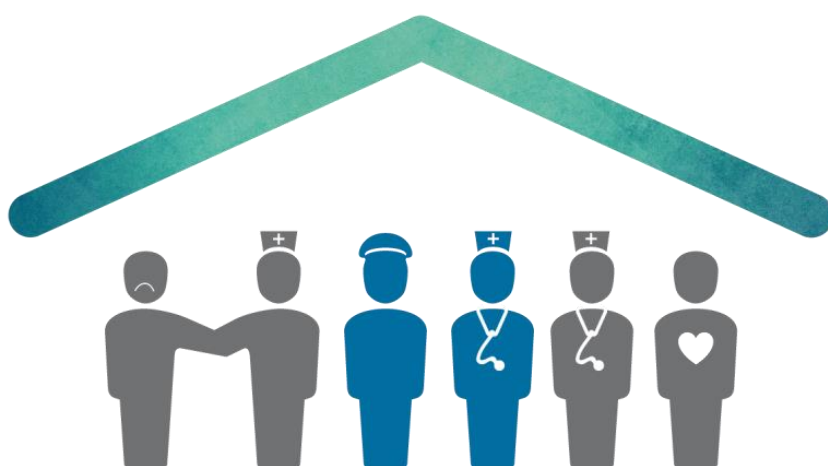

Jaarverslag

Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek 2017

www.centrumseksueelgeweld.nl

 Centrum **Seksueel Geweld**

Margot Vlutters
Projectleider Centrum Seksueel Geweld
Twente-Achterhoek

Autorisatie

Opsteller

Margot Vlutters

Projectleider Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek

Versiegegevens

Versie:

1.0

Datum:

30 augustus 2018

Omschrijving:

Jaarverslag Centrum Seksueel Geweld
Twente-Achterhoek 2017

© augustus 2018, GGD Twente, Enschede. Auteursrechten voorbehouden. Overname van dit rapport (of gedeelten daarvan) is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

GGD Twente is onderdeel van Regio Twente, het samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten.

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2017 van het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek. Het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek bestaat sinds maart 2015. Het is opgericht om een antwoord te geven op het ontbreken van integrale zorg aan slachtoffers van acut seksueel geweld.

Onder meer op basis van eerder onderzoek¹, vormt het Centrum Seksueel Geweld (CSG) een antwoord op het versnipperde (zorg)systeem waar acute verkrachtingslachtoffers in Nederland tegen aan liepen door professionals die onvoldoende expertise hebben, wachttijden hanteren en onnodig vaak vragen naar 'wat er is gebeurd'. Aangetoond is dat slachtoffers hierdoor ontmoedigd raken en significant meer tijd nodig hebben voor psychisch herstel¹.

De noodzaak van een Centrum Seksueel Geweld wordt nog duidelijker wanneer men naar de prevalentie van seksueel geweld in Nederland kijkt: 1 op de 8 vrouwen en 1 op de 20 mannen geeft aan ooit te zijn verkracht². Onder jongeren ligt de prevalentie beduidend hoger³. Elk jaar zijn er ongeveer 100.000 nieuwe slachtoffers van seksueel geweld, die medische en psychologische zorg nodig hebben, en soms aangifte willen doen.

Dat het Centrum Seksueel Geweld inderdaad voorziet in een lacune is in 2013 vastgesteld middels onderzoek door Regioplan en het Verweij-Jonker Instituut in opdracht van de departementen van de ministeries van VWS en V&J4. In 2015 hebben de staatssecretarissen van deze departementen ingestemd met het verstrekken van een overbruggingskrediet van € 4,2 miljoen voor een landelijk dekkend netwerk in 2016 en 2017, via de gemeenten.

In dit jaarverslag worden doel, werkwijze en doelgroep van het CSG uiteengezet, alsook cijfers en PR & Communicatie.

In 2017 zijn 49 mensen in de acute fase (≤ 7 dagen) na seksueel geweld geholpen door het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek en 24 mensen na de acute fase. Daarnaast bestaat de consult functie voor professionals in de zorg, ook zij kunnen bij ons terecht voor informatie en advies. Hiervan is 50 keer gebruik gemaakt in 2017.

Wanneer u naar aanleiding van dit jaarverslag vragen heeft, kunt u deze sturen naar m.vlutters@ggdtwente.nl.

Margot Vlutters
Projectleider Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Inhoudsopgave	2
1. Werkwijze Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek.....	3
1.1 Samenwerkingsconvenant	3
1.2 Kwaliteitscriteria	3
1.3 Procedure	3
1.4 Het landelijk netwerk	4
1.5 Het landelijke telefoonnummer: 0800-0188.....	4
1.6 Landelijke website	5
1.7 Landelijke scholing	5
1.8 Landelijke registratie.....	6
1.9 Landelijke coördinatie Centrum Seksueel Geweld	6
2. Financiering.....	6
3. Aanmeldingen en consulten.....	7
3.1 Aanmeldingen acuut en niet-acuut.....	7
3.2 Consulten	7
3.3 Factsheet Cijfers Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek 2017	7
4. PR en Communicatie	8
4.1 Publiekscampagne	8
4.2 Media.....	8
4.2 Artikel.....	8
5. Literatuur	9
6. Bijlagen	10
Bijlage I - Samenwerkingspartners	10
Bijlage II - Factsheet Cijfers CSG Twente-Achterhoek 2017.....	11
Bijlage III - Artikel Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek	12

1. Werkwijze Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek

Het Centrum Seksueel Geweld is een samenwerkingsverband tussen medische, psychologische en forensische disciplines volgens de multidisciplinaire aanpak (MDA)⁵. Politie en hulpverlening werken er nauw samen in het belang van slachtoffers (0-100 jaar) conform de werkwijze van Rape Centers in Scandinavië⁶. Het Centrum Seksueel Geweld richt zich primair op acute slachtoffers van een verkrachting tot en met 7 dagen geleden. De eerste week direct na een verkrachting biedt namelijk unieke kansen op medisch, psychologisch en forensisch vlak die daarna verkeken zijn. Slachtoffers die geen contact met politie willen of aangeven langer dan 7 dagen geleden seksueel te zijn misbruikt, kunnen ook van het Centrum Seksueel Geweld gebruik maken, er wordt dan op individueel niveau gekeken welke zorg er nodig en gewenst is. Het centrum is dag en nacht bereikbaar. Kenmerkend voor een Centrum Seksueel Geweld is dat zorg vanuit verschillende disciplines integraal wordt verleend. Dit gebeurt door bevoegd en bekwaam personeel, voor wie deze zorg tot de dagelijkse taken behoort. Het uitgangspunt is 'zo snel mogelijk met zo min mogelijk professionals, die zo goed mogelijk zijn opgeleid'.

Het Centrum Seksueel Geweld biedt:

- forensisch-medisch onderzoek gericht op sporen en letselduiding;
- acute medische zorg gericht op preventie van zwangerschap en besmetting met SOA/HIV, en behandeling van letsel;
- acute psychologische zorg om herstel te bevorderen ter preventie van het ontstaan van psychische stoornissen, met name PTSS.

1.1 Samenwerkingsconvenant

In het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek werken Ambiq, GGD Twente, Mediant, MST, Politie eenheid Oost Nederland en Veilig Thuis Twente samen om te komen tot goede opvang van slachtoffers van seksueel geweld (zie bijlage I). Daarnaast zijn er vooruitlopend op een uitbreiding van het convenant al werkafspraken gemaakt met GGD Noord en Oost Gelderland, Veilig Thuis Noord en Oost Gelderland, GGNET en Dimence Groep. Deze partijen zijn er bijgekomen na een werkgebied uitbreiding van 8 gemeenten in de Achterhoek. De samenwerkende partners komen een paar keer per jaar bijeen in een overleg dat wordt voorgezeten door de projectleider. De projectleider is verantwoordelijk voor de aansturing van de multidisciplinaire samenwerking en het bewaken c.q. verbeteren van de kwaliteit van geleverde zorg.

1.2 Kwaliteitscriteria

In het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek wordt gewerkt volgens de landelijke Centrum Seksueel Geweld kwaliteitscriteria⁷. Deze kwaliteitscriteria stellen eisen aan de wijze waarop de verschillende functies moeten worden uitgevoerd, zonder eisen te stellen aan de wijze waarop de functies worden georganiseerd.

1.3 Procedure

Wanneer een slachtoffer het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek binnenkomt - met of zonder politie - wordt zij/hij opgevangen en verder bijgestaan door een casemanager. Aangifte is geen doel op zich, maar als het slachtoffer aangifte wil doen, vindt eerst forensisch-medisch onderzoek plaats door een forensische arts in het bijzijn van een forensisch onderzoeker. Daarna wordt acute medische zorg gegeven. Medische zorg en forensisch sporenonderzoek worden afgestemd, zodat deze elkaar niet verstoren, maar ook zo min mogelijk belastend zijn voor het slachtoffer. De casemanager vormt de verbinding tussen het slachtoffer en alle disciplines. De casemanager bekijkt of het slachtoffer elders in zorg is, en of er een zorgmelding moet plaatsvinden. De psychologische zorg door de casemanager bestaat uit watchful waiting; het monitoren van acute stressreacties en het geven van psycho-educatie aan het slachtoffer en ouders/partner. Indien stressreacties niet afnemen, en als er sprake is van een PTSS of andere

problematiek, dan wordt via een spoedplek evidence based (trauma)behandeling ingezet, zoals EMDR of cognitieve gedragstherapie.

1.4 Het landelijk netwerk

Slachtoffers van acuut seksueel geweld moeten overal in Nederland kunnen rekenen op de beste zorg en onderzoek. Daarvoor is een landelijk netwerk nodig van uiteindelijk 16 locaties van het Centrum Seksueel Geweld (maximale reistijd van 1 uur per auto) met een eenvoudige en laagdrempelige toegang via één centrale hulplijn en één website (www.centrumseksueelgeweld.nl).

Aan het einde van 2017 waren er 15 centra geopend. Het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek bedient nu een werkgebied met 22 gemeenten en ruim 910.000 inwoners.

Figuur 1 Het landelijk netwerk van het Centrum Seksueel Geweld

1.5 Het landelijke telefoonnummer: 0800-0188

Vanaf januari 2016 bestaat - met subsidie van Fonds Slachtofferhulp - het landelijke telefoonnummer van het Centrum Seksueel Geweld: 0800-0188. Dit nummer is gratis.

Het belangrijkste vereiste ten aanzien van de landelijke lijn is dat deze 24/7 bereikbaar en bemenst is. Dit vereiste is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek (Campbell & Wasco, 2005; Campbell, 2008; Ruzek, 2007) en good practices in Europese landen waar al langer zogenaamde *Rape Centers* bestaan, die 24/7 bereikbaar zijn via een nationaal nummer.

Daarnaast is het CSG uitgangspunt 'zo snel mogelijk' van belang. Voor een verwijzing naar een CSG is niet de woonplaats of het plaats delict leidend, maar de plaats waar de persoon zich bevindt op het moment van bellen. Meldingen die op de landelijke lijn binnenkomen, worden doorgezet naar de regionale CSG's op basis van een verdeellijst: de plaats waar men zich bevindt wordt ingevoerd, waarna de link plaats-postcode-CSG wordt gemaakt. Vervolgens is het doorverbinden naar het juiste CSG een kwestie van een druk op een knop.

Bij de landelijke lijn vindt triage plaats door de telefonist(e). Daarbij wordt het onderscheid gemaakt tussen nood (112), acuut (< 8 dagen), niet-acuut en informatieverzoeken. Dit scheelt de regio's inzet van dure bereikbaarheid buiten kantooruren.

De afspraak is dat bij signalen van nood de telefonist(e) bij het wegvallen van de verbinding zelf initiatieven neemt. Nood kan hierbij zowel betrekking hebben op de medische situatie als op de veiligheid.

De telefonist(e) maakt die inschatting op basis van de informatie die wordt gegeven én op basis van de manier waarop die wordt gegeven (omgevingsgeluiden, stemgeluid zoals volume en toonhoogte).

De zgn. valse meldingen worden door de telefonist(e) gefilterd volgens protocol.

De telefonisten van de landelijke meldkamer zijn protocollair getraind. De telefonist(e) brengt zelf de verbinding tot stand met het juiste CSG, zodat het slachtoffer nooit 'in gesprek' of 'geen gehoor' krijgt. Als het niet lukt bij het juiste CSG, omdat daar niet wordt opgenomen, wijkt de telefonist(e) uit naar het dichtstbijzijnde CSG. Het slachtoffer krijgt dus altijd en direct een professional van een CSG aan de lijn, die opneemt met: "Centrum Seksueel Geweld X ...".

In 2017 zijn er 4010 contacten met de landelijke lijn geweest. Er is sprake van een toename van telefoontjes in de maand oktober; hier is het effect van de campagnemaand en #Metoo terug te zien. Naast slachtoffers zelf, blijken ook hun naasten, hulpverleners en andere verwijzers te bellen.

1.6 Landelijke website

Hoewel steeds meer mensen het CSG kennen, heeft het landelijk telefoonnummer 0800-0188 (nog) geen zodanige bekendheid verworven, dat mensen het direct paraat hebben wanneer dat nodig is. Voor het vinden van het landelijk telefoonnummer is internet nodig. Google zoektermen (vb. ik ben verkracht, ik ben aangerand, seksueel misbruikt, verkrachting, aanranding etc.) leidt de hulpvragen naar www.centrumseksueelgeweld.nl waarop niet alleen het landelijk nummer staat vermeld, maar ook een video over wat iemand kan verwachten in het CSG alsook concrete don't's direct na het meemaken van acuut seksueel geweld:

- Niet douchen of wassen
 - Niet je tanden poetsen
 - Niet naar het toilet gaan
 - Niet eten of drinken
- Niet je kleding in de was doen, liefst bewaren in een papieren zak

Naast informatie voor slachtoffers, zijn op de website ook filmpjes en informatie voor de omgeving en professionals te vinden. Tevens hebben kartrekkers van de regionale CSG's via de deze website toegang tot intranet, waarop protocollen te vinden zijn maar ook campagnemateriaal zoals flyers, posters, radiospotten, geanimeerde campagneposters, bierviltjes en de kaarten.

In 2017 heeft de CSG website 28273 bezoekers gehad. Er is sprake van een toename van bezoekers in de maand oktober; hier is het effect van de campagnemaand en #Metoo terug te zien.

1.7 Landelijke scholing

In elk CSG zijn casemanagers werkzaam, die aanspreekpunt zijn voor het slachtoffer en de andere disciplines, en die het watchful waiting protocol uitvoeren gedurende tenminste vier weken. Tweemaal per jaar vindt training plaats van alle casemanagers om een kwalitatief hoogstaande uitvoering van hun taken te borgen. Casemanagers van de operationele CSG's kwamen in 2017 twee keer bijeen voor landelijke scholing over de thema's: handelen in crisis situaties, en de relatie tussen seksueel geweld en alcohol/drugs. De training is kosteloos voor deelnemers. De training is financieel mogelijk gemaakt door subsidie van Fonds Slachtofferhulp.

Met subsidie van Fonds Slachtofferhulp is een instructievideo ontwikkeld voor casemanagers over de watchful waiting procedure.

1.8 Landelijke registratie

Vanaf 2016 wordt met een uniform registratiesysteem gewerkt binnen het CSG. Alle regionale centra werken met een gestandaardiseerde vragenlijst waarbij beknopt informatie over de achtergrond van, en de geboden zorg aan slachtoffers wordt geregistreerd. Daarmee is geborgd dat door de CSG's zoveel mogelijk gelijke kwaliteit wordt geboden en dat de registratiegegevens van de CSG's onderling vergelijkbaar zijn. De registratie van basisgegevens gebeurt dus per CSG op dezelfde manier in een eigen database met een vast format. Per semester worden deze gegevens opgevraagd door de landelijk coördinator: het aantal gevallen acuut versus niet acuut, en uitsluitend over de acute gevallen: gemiddelde leeftijd, % minderjarigen, % geslacht, % eerder seksueel misbruik, % acute medische zorg ontvangen, % FMO ondergaan, % dat zegt aangifte te hebben gedaan, en % casemanagement ontvangen. Deze gegevens staan de privacy niet in de weg, omdat ze geanonimiseerd zijn en niet herleidbaar zijn tot individuele personen. De ontvangen regionale cijfers worden geïntegreerd ten behoeve van de gevraagde voortgangsrapportage aan de ministeries van VWS en V&J.

1.9 Landelijke coördinatie Centrum Seksueel Geweld

De landelijke coördinator Iva Bicanic - tevens coördinator van CSG Utrecht - is voorzitter van de CSG stuurgroep. De stuurgroep bestaat uit Janet van Bavel (manager Kinder- en Jeugdtraumacentrum Kenter/Academische Werkplaats KM), Linda Terpstra (voorzitter Raad van Bestuur Fier), Toine Lagro-Janssen (hoogleraar Vrouwenstudies/hoofd CSG Gelderland Zuid en Midden), Marianne van Staa (hoofd Steunpunt Seksueel Geweld Amsterdam), Eva Kwakman (landelijk officier van justitie huiselijk geweld en zeden) en Walter van Kleef (landelijk projectleider zeden, Nationale Politie).

De instelling van de stuurgroep is nodig om ondersteuning en advisering te geven aan de verantwoordelijkheid van de coördinator van de landelijke uitrol bij strategische vraagstukken, in het bijzonder bij het nemen van beslissingen die moeten bijdragen aan het toewerken naar een structurele plaats en financiering voor de CSG werkwijze. De stuurgroep komt vier keer per jaar samen.

In 2016 is duidelijk geworden dat de verantwoordelijkheid voor het voortbestaan van de CSG's bij de gemeenten ligt. De stuurgroep heeft zich in 2017 vooral gericht op continuïteit en in het bijzonder op de bewaking van het bestaande CSG-kwaliteitskader en borging van de uniforme CSG-werkwijze. Het CSG moet voor acute slachtoffers van seksueel geweld een herkenbare toegang tot zorg en onderzoek blijven. Die focus en het behoud van het landelijk kwaliteitskader kan niet zonder een vorm van regie of monitoring. Standpunten van de stuurgroep worden door de landelijke coördinator gezamenlijk besproken met de regionale coördinatoren van de 16 CSG's (zgn. kartrekkers) in het vierjaarlijkse kartrekkersoverleg. De regionale coördinatoren zijn autonoom verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwaliteitskader binnen het gemeentelijk zorg- en ondersteuningsaanbod. In de nieuwe situatie werken zij bij voorkeur samen met een afgevaardigde van de gemeente, om zowel de inhoudelijke als de bestuurlijke verantwoordelijkheid te dekken.

Naast het voorzitten van het vierjaarlijkse kartrekkersoverleg, en het adviseren van de regionale CSG's ten aanzien van het naleven van de criteria, is de landelijke coördinator woordvoerder voor de media waar het de landelijke berichtgeving over het CSG betreft.

2. Financiering

De kosten voor medische zorg en GGZ-behandeling worden vergoed uit het DOT/DBC-systeem. De inzet van de politie inclusief het forensisch-medisch onderzoek is de budgettaire verantwoordelijkheid van het ministerie van Veiligheid & Justitie. Wat niet ten laste kan worden gebracht van reguliere financieringsstromen, zijn de kosten van de coördinator die zich o.a. bezig houdt met het doorontwikkelen van het Centrum Seksueel Geweld, kwaliteit, financiën, regionale PR en communicatie, database en contacten met netwerkpartners en professionals. Tevens is de inzet van casemanagement in de acute fase (inclusief het eerder besproken belangrijke watchful waiting) en niet acute fase niet gefinancierd. Voor de financiering van deze kosten is voor 2017 vanuit de ministeries van VWS en Veiligheid en Justitie € 4.200.000,= beschikbaar gesteld voor 2 jaar, voor de 16 locaties van het Centrum Seksueel Geweld. Dit komt neer op € 131.250,= per jaar per CSG. In 2017 zijn aan de decentralisatie uitkering vrouwenopvang deze extra middelen toegevoegd. Door de centrumgemeenten die deze decentralisatie uitkering ontvangen, zijn de toegevoegde middelen beschikt ten behoeve van het CSG.

Er is door een accountant een onafhankelijke controle verklaring 2017 opgesteld voor de financiële verantwoording Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek 2017. Uit dit overzicht blijkt dat de gemaakte kosten hoger zijn dan de landelijke financiering. GGD Twente heeft de kosten die niet gedekt werden, zelf gefinancierd. De kosten voor de landelijke functies van het Centrum Seksueel Geweld zoals PR, coördinatie, de website en het landelijke telefoonnummer, worden door Fonds Slachtofferhulp bekostigd en staan derhalve niet in de begroting van Twente-Achterhoek benoemd. De controle verklaring is in een apart document naar de opdrachtgever, Gemeente Enschede, gestuurd.

3. Aanmeldingen en consulten

3.1 Aanmeldingen acuut en niet-acuut

Sinds de opening van het Centrum Seksueel Geweld worden alle aanmeldingen geregistreerd. Onder acuut geweld wordt verstaan 'tot en met 7 dagen geleden'. Bij niet-acute casuïstiek betreft het seksueel geweld dat langer dan 7 dagen geleden heeft plaatsgevonden en waarbij de hulpvraag meestal problematiek rondom verwerking en de advisering rondom passende hulpverlening aan het slachtoffer betreft.

Cijfers 2017	Acuut ¹			Niet acuut ²			Totaal
	Jan-Jun	Jul-Dec	Subtotaal	Jan- Jun	Jul-Dec	Subtotaal	
Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek	22	27	49	11	13	24	68

Acuut	Aantal	<18 jaar	Eerder seksueel misbruik	Acute medische zorg	FMO	Aangifte bereidheid	Casemanager betrokken
Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek	49	35%	39%	71%	49%	55%	82%

¹ 36 cliënten uit Twente, 9 cliënten uit de Achterhoek, 1 cliënt uit Deventer, 2 cliënten uit Duitsland en 1 asielzoeker

² 23 cliënten uit Twente, 1 cliënt uit de Achterhoek

De cijfers van 2017 laten een stijging van 36% zien in vergelijking met het aantal aanmeldingen in 2016 voor wat betreft acuut geweld. Dit komt waarschijnlijk voornamelijk door meer bekendheid onder professionals in de regio en verschillende landelijke en lokale campagnes, welke een betere bekendheid en bereikbaarheid genereerden. Daarnaast speelde ook de online discussie rondom #METOO wellicht een rol vanaf oktober 2017.

3.2 Consulten

In 2017 is 50 keer een consultvraag binnengekomen bij de casemanager. Het betreft hier een consult waarbij doorgaans inhoudelijk advies gevraagd werd door professionals omtrent de behandeling van (stress)klachten na seksueel geweld of het recentelijk onthullen van seksueel geweld. Er wordt dan meegedacht omtrent passende medische zorg en hulpverlening voor het slachtoffer.

3.3 Factsheet Cijfers Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek 2017

In bijlage II worden aanvullende cijfers uit 2017 in een factsheet getoond. In de factsheet treft u informatie aan over o.a. de wijze waarop slachtoffers bij het Centrum Seksueel Geweld terecht komen, de bereidheid om aangifte te doen en het percentage daders dat een bekende is van het slachtoffer.

4. PR en Communicatie

4.1 Publiekscampagne

Over de voordelen van snel onthullen binnen 8 dagen bestaat nog steeds veel onbekendheid. Een landelijke PR-campagne helpt bij het genereren van die bekendheid en awareness. Gelet op de ervaringen van buitenlandse Rape Centers zal dit proces nog jaren in beslag nemen.

Om de beschikbare hulp van het CSG onder de aandacht te brengen, heeft Fonds Slachtofferhulp in oktober in samenwerking met (onder andere) Jennie Lena de campagne 'Als het jou overkomt' gelanceerd. 'Als het jou overkomt' is de Nederlandse vertaling van Lady Gaga's wereldhit 'Til It Happens To You' en schetst de realiteit, namelijk dat seksueel geweld iedereen kan overkomen. Met de campagne 'Als het jou overkomt' heeft Fonds Slachtofferhulp veel bekendheid rondom het thema seksueel geweld en de gevolgen hiervan kunnen creëren. Toevallig viel de campagne samen met de #Metoo actie.

Ook het telefoonnummer van het Centrum Seksueel Geweld (CSG) (0800-0188) is hiermee landelijk onder de aandacht gebracht. Bij de landelijke lijn is een significante toename vastgesteld in het aantal telefoontjes nadat Fonds Slachtofferhulp in oktober 2017 de landelijke campagne organiseerde waarmee een miljoenenpubliek is bereikt.

Het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek is heeft bij deze campagne aangesloten met een regionale publiekscampagne. In het hele werkgebied heeft een abri-campagne plaatsgevonden waarin aandacht is gevraagd voor het Centrum Seksueel Geweld. Daarnaast zijn in oktober/november alle huisartsen in Twente aangeschreven, met als doel om het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek onder de aandacht te brengen.

4.2 Media

Hieronder de links naar artikelen die in 2017 in regionale media zijn verschenen.

juni 2017

<https://www.tubantia.nl/enschede-e-o/meldingen-seksueel-geweld-in-de-regio-met-twee-derde-gestegen~a67c75d2/>

oktober 2017

<http://www.rtvooost.nl/nieuws/278322/manon-ossevoort-over-metoo-meeemaakt-wat-je-niemand-toewenst?p=265165>

Er wordt namens het GGD Twente account getwitterd over Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek.

4.2 Artikel

Er is in 2017 een artikel gemaakt over het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek waarin wordt uitgelegd wat het Centrum kan bieden aan slachtoffers (zie bijlage III).

5. Literatuur

¹ Ensink, B., & Van Berlo, W. (1999). Indringende herinneringen. De ontwikkeling van klachten na een verkrachting [Intrusive memories: Development of psychological problems after sexual assault]. Utrecht: NISSO/Delft: Eburon.

² De Haas, S., Van Berlo, W., Bakker, F., & Vanwesenbeeck, I. (2012). Prevalence and characteristics of sexual violence in the Netherlands, the risk of revictimization and pregnancy: Results from a national population survey. *Violence and Victims*, 27(4), 592-608.

³ Dukers-Muijers, N., Somers, C., de Graaf, H., Meijer, S., & Hoebe, C. (2015). Prevalence of non-volitional seks types and associated factors: a national sample of young people. *PLoS ONE*, 10(7), e0132847. doi: 10.1371/journal.pone.0132847

⁴ Vanoni, M., Kriek, F., & Lunneman, K. (2013). Meerwaarde integrale opvang en hulpverlening aan slachtoffers van seksueel geweld. Exploratief onderzoek naar de Centra Seksueel Geweld in Utrecht en Nijmegen. Regioplan Beleidsonderzoek in samenwerking met Verweij-Jonker.

⁵ Pattje, W. (2015). Notitie Stramien Multidisciplinaire Aanpak complexe problematiek, kindermis-handeling, huiselijk en seksueel geweld dd 3 april 2015. Gemaakt door NJi en Movisie, op verzoek van het programma Doorontwikkeling Veilig Thuis van de VNG.

⁶ Bramsen, R. H., Elklit, A., & Nielsen, L. H. (2009). A Danish model for treating victims of assault and sexual assault: the multidisciplinary public approach. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 18(8), 886-905.

⁷ Kartrekkers Centrum Seksueel Geweld. (2014). Landelijke kwaliteitscriteria voor disciplines werkzaam in een multidisciplinair centrum voor slachtoffers van acuut seksueel geweld (< 7 dagen geleden).

6. Bijlagen

Bijlage I - Samenwerkingspartners

Bijlage II - Factsheet Cijfers CSG Twente-Achterhoek 2017

CSG Centrum Seksueel Geweld FACTSHEET

CIJFERS CENTRUM SEKSUEEL GEWELD TWENTE - ACHTERHOEK 2017

KERNCIJFERS

WERKGEBIED TWENTE-ACHTERHOEK

49 SLACHTOFFERS
ACUUT GEWELD

24 SLACHTOFFERS NIET ACUUT GEWELD

50X CONSULT ADVIES GEGEVEN
AAN PROFESSIONAL
OVER CASUS SEKSUEEL GEWELD

FORSE STUIGING AANGIFTEBEREIDHEID

55% IS BEREID OM
AANGIFTE TE DOEN
49% HEEFT FORENSISCH
MEDISCH ONDERZOEK GEHAD

84% VAN DE SLACHTOFFERS ACUUT GEWELD
ONTVANGT MEDISCHE ZORG ZOALS MORNING-
AFTERPIL, VACCINATIES, PEP, SOA-TEST EN
BEHANDELING VAN WONDEN.

RISICOGROEP

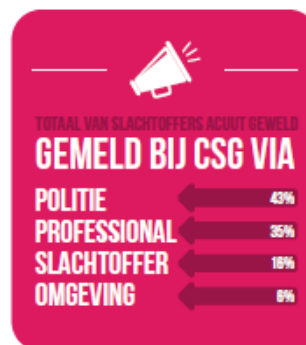
NA VERKRACHTING

**CASE
MANAGER**
BESCHIKBAAR

±8 UUR
BEGELEIDING
DOOR DE CASEMANAGER
AAN HET SLACHTOFFER

LANDELIJK CIJFER

#belsnel 0800 0188

Wij kunnen je helpen na een aanranding of verkrachting.

Mariska had nooit gedacht een Centrum Seksueel Geweld nodig te hebben. Tot haar dochter Lisa (15) door twee mannen werd aangerand. "Ik vond het heel fijn dat we hier terecht konden. Ik had anders echt niet geweten wat we moesten doen."

De namen in dit artikel zijn in verband met privacy verzonnen.

Mariska krijgt eind 2016 de schrik van haar leven. Ze is aan het werk als ze een telefoontje krijgt van de politie. Haar dochter zit op het politiebureau en het is belangrijk dat ze daar snel naartoe komt. Daar krijgt ze te horen wat er is gebeurd. Twee mannen hebben ongewenst seksuele handelingen verricht bij haar vijftienjarige dochter. Het meisje is zelf naar de politie gestapt.

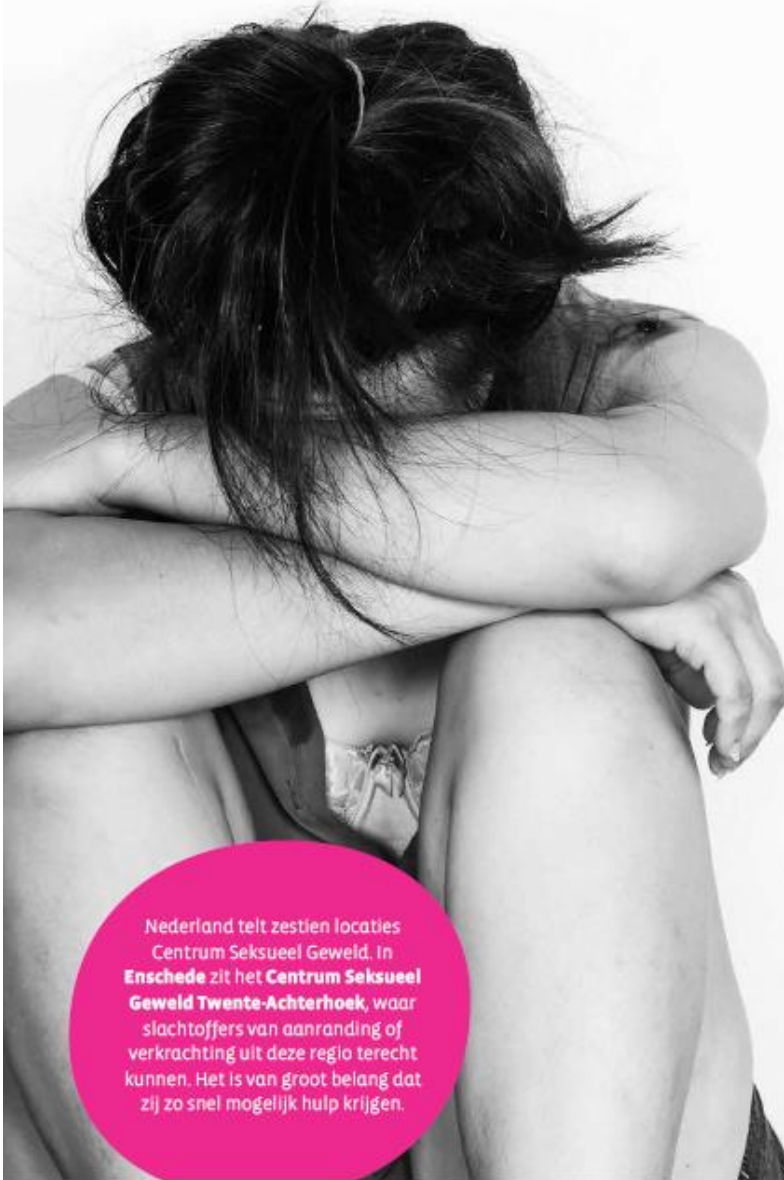
"Als je dat hoort staat je wereld even stil", vertelt Mariska.

"Op het politiebureau zijn we opgevangen door een zedenrechercheur. Die heeft ons, nadat het informatieve gesprek had plaatsgevonden, verwezen naar het Centrum Seksueel Geweld in Enschede."

Het is al laat op de avond als Lisa met haar ouders in de auto stapt, begeleid door twee politieagenten. In het Centrum Seksueel Geweld worden ze opgevangen door casemanager Liesbeth ter Braak. "Liesbeth heeft ons met open armen ontvangen", vertelt Mariska. "Als je binnenkomt heb je geen idee wat je te wachten staat. Zij heeft alles uitgelegd en met ons besproken. Lisa vond dat heel erg fijn. Voor mijn dochter is het heel belangrijk dat ze een klik heeft met iemand. Vooral als ze in zo'n kwetsbare positie zit."

Er komt veel op het meisje af. Er wordt sporenonderzoek op haar lichaam gedaan. Liesbeth ter Braak is overal bij. Zoekt samen met de arts uit welke zorg het meisje nodig heeft, zoals inentingen tegen Hepatitis B en legt haar en haar ouders uit wat er wordt gedaan en waarom. "Er kwamen steeds meer mensen bij, maar

Nederland telt zestien locaties Centrum Seksueel Geweld. In Enschede zit het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek, waar slachtoffers van aanranding of verkrachting uit deze regio terecht kunnen. Het is van groot belang dat zij zo snel mogelijk hulp krijgen.

doordat Liesbeth er was, hoefde mijn dochter niet telkens opnieuw te vertellen wat haar was overkomen", vertelt Mariska. "Dat had ze echt heel vervelend gevonden." Het is diep in de nacht als ze weer naar huis kunnen. "Lisa was echt bekaf, ze sliep al toen we de weg op draaiden."

"Het is inderdaad heel veel wat op een slachtoffer afkomt en dat beseffen we ons ook", zegt Liesbeth ter Braak. "Maar het is belangrijk dat deze dingen zoals sporenonderzoek en toedienen van medicatie tegen bijvoorbeeld zwangerschap, Hepatitis B of HIV zo snel mogelijk gebeuren. Na een aantal dagen heeft het geven van medicatie geen zin meer. Daarnaast ondersteunen we het slachtoffer en geven informatie over de impact van seksueel geweld en hoe het slachtoffer en familie daar het beste mee om kunnen gaan. Tot slot wordt beoordeeld of een slachtoffer veilig naar huis kan. Zo niet dan wordt opvang geregeld."

Eenmaal thuis begint het verwerken van wat er gebeurd is. Al de volgende dag heeft moeder Mariska casemanager Liesbeth ter Braak weer aan de telefoon. "Om nog eens te bespreken wat er de vorige dag allemaal gebeurd is", zegt Ter Braak. "Er komt zoveel op de mensen af dat ze dat vaak weer vergeten zijn."

Ook bespreken ze samen het vervolgtraject. Er volgen gesprekken over een eventuele verwijzing naar psychologische hulp. En er zijn nog behandelingen nodig, zoals inentingen tegen Hepatitis B. "Dat had ook in onze eigen omgeving gekund maar wij hebben ervoor gekozen

bij het Centrum Seksueel Geweld te blijven", vertelt Mariska. "Mijn dochter heeft een goed gevoel bij het Centrum Seksueel Geweld en vindt het fijn als Liesbeth haar bij deze zaken begeleidt."

Lisa heeft het de eerste tijd moeilijk. Ze gaat gewoon weer naar school, maar het normaal drukke en open meisje heeft ook vaak haar stille momenten. "Het heeft een grote impact op ons gezin gehad", vertelt Mariska. "Het gaat inmiddels iets beter met Lisa. Maar ik maak me veel

meer zorgen om haar dan voordat het gebeurde. Als ze nu wat later thuis komt, vraag ik me gelijk af waar ze is. En wat als ze zelf ooit moeder wordt van een dochter? Hoe voelt dat dan voor haar?"

Lisa begint binnenkort met een trauma-behandeling. Ook daarvoor zijn de contacten gelegd door de casemanager van het Centrum Seksueel Geweld. Dat moet haar helpen om de aanranding te verwerken en in de toekomst steviger in haar schoenen te staan.

Wie is aangerand of verkracht heeft zo snel mogelijk professionele hulp nodig. De eerste zeven dagen zijn cruciaal. Zo kan in die periode een zwangerschap of besmetting met bijvoorbeeld Hepatitis B of HIV voorkomen worden. Medicatie moet zo snel mogelijk na conceptie of besmetting worden toegediend, anders heeft het geven van medicatie geen zin meer.

Op forensisch gebied is de eerste zeven dagen veel te bereiken. Zo zijn er dan nog biologische sporen op het lichaam te vinden die kunnen helpen bij opsporing en vervolging van de dader.

Voor het slachtoffer is het belangrijk om snel psychologische hulp te krijgen om de verkrachting of aanranding te verwerken. Als dit niet gebeurt, kunnen in de toekomst grotere problemen ontstaan. Bovendien blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat de kans op herhaling groot is als een slachtoffer geen hulp zoekt.

Slachtoffers kunnen zelf contact opnemen met het Centrum Seksueel Geweld of worden verwezen door

politie of huisarts. Bij het Centrum Seksueel Geweld, dat 24 uur per dag bereikbaar is, worden ze opgevangen door een casemanager die gespecialiseerd is in seksueel geweld. Die begeleidt het slachtoffer en eventuele familieleden en zorgt voor passende hulp.

Een casemanager begeleidt het slachtoffer in het hele proces en houdt contact voor een periode van minimaal vier weken. Doordat het slachtoffer één aanspreekpunt heeft, hoeft die zijn of haar verhaal niet vaker dan nodig te vertellen.

Het Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek is een samenwerkingsverband van Ambiq, Dimence Groep, GGD Twente, GGNET, Mediant, Medisch Spectrum Twente (MST), Politie en Veilig Thuis Twente.

www.centrumseksueelgeweld.nl